

Προσωπικές, κτητικές, αυτοπαθείς και αναφορικές αντωνυμίες

Όνομα: _____

Αντωνυμίες είναι οι λέξεις που αντικαθιστούν ονοματικές φράσεις και κάνουν την ίδια δουλειά μ' αυτές.

Προσωπικές: Τις προσωπικές αντωνυμίες τις χρησιμοποιούμε όταν θέλουμε να μιλήσουμε για τα τρία πρόσωπα που είναι δυνατόν να μας απασχολούν σε μια συζήτηση, δηλαδή για εμένα (πρώτο πρόσωπο), για εσένα (δεύτερο πρόσωπο) και για κάποιον άλλο (τρίτο πρόσωπο).

Προσωπικές αντωνυμίες είναι:

- Οι δυνατοί τύποι: Εγώ, εσύ, αυτός, εμείς, εσείς, αυτοί, εμένα, αυτών...
- Οι αδύνατοι τύποι: μου, με, σου, τη, το, σε ...

π.χ. **Εσύ** φταις για όλα. **Με** χαιρέτησε.

Κτητικές: Κτητικές αντωνυμίες χρησιμοποιούμε για να δηλώσουμε σε ποιον ανήκει κάποιο πράγμα.

Κτητικές αντωνυμίες είναι:

- Το επίθετο δικός, -ή, -ό + γενική του αδύνατου τύπου της προσωπικής αντωνυμίας: Δικός μου, δική μου, δικό μου...
- Οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών στη γενική: μου, σου, του, της, μας, σας, τους ...

π.χ. Το **δικό μου** αυτοκίνητο βρίσκεται έξω από το σπίτι **σου**.

Αυτοπαθείς: Οι αυτοπαθείς αντωνυμίες μάς δείχνουν ότι το ίδιο πρόσωπο ενεργεί αλλά και δέχεται την ενέργεια του ρήματος. Η αντωνυμία ο εαυτός μου σχηματίζει και τα τρία πρόσωπα και στους δύο αριθμούς.

Αυτοπαθείς αντωνυμίες είναι:

- Τον εαυτό μου, τον εαυτό σου, τον εαυτό του, τον εαυτό της...

π.χ. Να προσέχεις **τον εαυτό σου**.

Αναφορικές: Αναφορικές αντωνυμίες χρησιμοποιούμε για να συνδέσουμε τη δευτερεύουσα πρόταση με μια άλλη λέξη στην οποία αναφέρεται η πρόταση.

Αναφορικές αντωνυμίες είναι:

- το άκλιτο που
- ο οποίος, η οποία, το οποίο...
- όποιος, όποια, όποιο...
- όσος, όση, όσο...
- ό,τι (Το αναφορικό ό,τι σημαίνει οτιδήποτε και παίρνει υποδιαστολή σε αντίθεση με τον ειδικό σύνδεσμο ότι.)

π.χ. Μπορούμε να συναντηθούμε **όποια** ώρα θέλεις. Διάβασε **όσο** θέλεις.

1. Υπογραμμίζω τις προσωπικές αντωνυμίες που βρίσκονται στο παρακάτω κείμενο:

- Μου το έκανε τελικά το καλό το δώρο, αλλά εμένα δε μου άρεσε και πήγα και το άλλαξα.
- Δεν σας είπε πού την πήγαν την κοπέλα και αν της άρεσε εκεί;
- Σου ζήτησα να μην τους ξαναμιλήσεις γι' αυτό. Εσύ όμως δε με άκουσες.
- Εμένα γιατί δε μου τα έδωσε πίσω τα χρήματα που του είχα στείλει με το γράμμα εκείνο;
- Σου είπα ότι το πήρα το μπουφάν; Το βρίσκω τέλειο! Εμένα μου άρεσε, στη μητέρα μου πάλι δεν της άρεσε καθόλου.
- Ο Κώστας μου είπε να σου δώσω το βιβλίο. Το έπιασα από την άκρη και το πέταξα μακριά.

2. Αντικαθιστώ τους ισχυρούς τύπους της κτητικής αντωνυμίας με τους αδύνατους:

- Η δική μου γάτα ήρθε στο δικό μου σπίτι.
Η γάτα μου ήρθε στο σπίτι μου.
- Ο δικός σου σκύλος δάγκωσε το δικό μου πόδι.

• Το δικό σου άλογο ήρθε στο δικό μου χωράφι.

• Οι δικές σου επιθυμίες είναι δικές μου ευχές.

3. Υπογραμμίζω στις παρακάτω προτάσεις τις κτητικές αντωνυμίες με μπλε στυλό και τις προσωπικές με κόκκινο.

- Το αυτοκίνητό μου βρίσκεται έξω από το σπίτι σου.
- Κατόρθωσε να τους στείλει στο σπίτι τους.
- Φύλαγε τα ρούχα σου, να έχεις τα μισά.
- Το μάθημά μας, μιλάει για τη δική μας ιστορία.
- Το βράδυ, με κοιμίζει η μαμά μου και με σκεπάζει καλά.
- Το είπαμε του σκύλου μας κι ο σκύλος της ουράς του.
- Η δική μας δύναμη είναι η θέλησή μας.
- Μας είπαν, να έχουμε «τα μάτια μας ανοιχτά».
- Ο παππούς μου μας έδωσε την ευχή του.
- Τους κρύψαμε την μπάλα τους κι εμείς παίξαμε με τη ψυχή μας.
- Θέλω να σου πω πως με τη δική μας τσέπη κάνεις τον ανοιχτοχέρη.
- Ο σκύλος σου με δάγκωσε στο πόδι.

4. Υπογραμμίζω τις αυτοπαθείς αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις.

- Δεν αναγνωρίζω πια ούτε τον εαυτό μου.
- Κατηγορεί τον εαυτό του γι αυτό που έγινε.
- Θεωρείτε τον εαυτό σας υπεύθυνο για το ατύχημα;
- Με τη συμπεριφορά σας ζημιώνετε τους εαυτούς σας.
- Εσύ ο ίδιος είσαι εχθρός του εαυτού σου.
- Να προσέχεις τον εαυτό σου.

5. Υπογραμμίζω τις αναφορικές αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις:

- Έκανα ό,τι μπορούσα.
- Να σηκώσει χέρι όποιος έλυσε την άσκηση.
- Θα λύσουμε ασκήσεις στις οποίες θα χρησιμοποιήσουμε την αναγωγή στη μονάδα.
- Θα διαβάσουμε κείμενα που θα μιλούν για το σύμπαν.
- Μπορώ να απαντήσω σε οτιδήποτε με ρωτήσεις.
- Θα αμειφθούν όποιοι εργάζονται με ζήλο.
- Μπορείς να φας όσα φρούτα θέλεις.